Gemeente Amsterdam

Westertocht Tuindorp Oostzaan

Herinrichting en ecologische versterking

03/12/2024

HUIDIGE SITUATIE

De Westertocht is een belangrijk onderdeel van de ecologische structuur van Amsterdam en wordt al 30 jaar begraasd door schaapskuddes. Momenteel bestaat de kudde uit zes ooien van het Blackbellies-ras, een rustig en robuust schapenras dat weinig geluid maakt. Omdat de kudde uitsluitend uit ooien bestaat, blijft de grootte constant. Deze schapen zijn geïntroduceerd als ecologische beheermaatregel en specifiek ingezet voor het ecologische beheer van de Westertocht, zonder recreatief doel zoals bij kinderboerderijen.

De schapenbegrazing draagt bij aan het beheer van de vegetatie door verschraling te bevorderen, wat de biodiversiteit in het gebied ten goede komt. De kudde is van grote waarde voor het behoud van de natuur in de Westertocht en wordt gewaardeerd door buurtbewoners, zoals blijkt uit participatieavonden en enquêtes. Desondanks zijn de huidige faciliteiten, zoals de schaapskraal, verouderd en niet geschikt volgens de geldende eisen voor bouwwerken in de openbare ruimte. Ze bieden onvoldoende bescherming en welzijn voor de dieren.

In het verleden hebben honden problemen veroorzaakt voor de schapen. Incidenten waarbij honden paniek veroorzaakten, hebben geleid tot gevaarlijke situaties, zoals schapen die in de sloot sprongen. Om dit te voorkomen zijn de toegangspoorten van de Westertocht afgesloten, maar dit heeft de toegankelijkheid van het gebied verminderd. Een herinrichting is nodig om zowel de toegankelijkheid te verbeteren als het welzijn van de schapen te garanderen.

ONTWERP

In de toekomst wordt de Westertocht ontwikkeld tot een nog waardevoller ecologisch gebied dat weer toegankelijk is voor buurtbewoners en bezoekers. De geplande werkzaamheden zijn cruciaal om het welzijn van de schapen te verbeteren en de ecologische waarde en toegankelijkheid van het gebied te vergroten. Het nieuwe ontwerp zet dierenwelzijn en ecologie centraal en behoudt de focus op een natuurlijke omgeving. De Westertocht blijft een ecologisch groengebied met een gevarieerd landschap van bloemrijke vegetatie, meidoornstruwelen, boomgroepen en natuurvriendelijke oevers. Het gebied is bedoeld voor wandelen en ontdekken, niet voor verblijven en spelen. Het is en blijft een ecologisch groengebied binnen een stedelijke omgeving. De Westertocht is geen park.

Om de ecologische en landschappelijke waarde van de Westertocht te versterken, wordt de huidige geïmproviseerde schaapskraal met kapschuur vervangen door veilige bouwwerken die passen bij het karakter van het gebied. Om het welzijn van de schapen te waarborgen, wordt een hondenverbod ingevoerd in het begrazingsgebied. Veeroosters bij de ingangen zorgen ervoor dat schapen niet kunnen ontsnappen, zelfs als toegangspoorten open blijven staan.

Een deel van het gebied zal niet langer permanent begraasd worden, waardoor een bloemrijke vegetatie kan ontstaan die een diverser leefgebied biedt voor insecten en kleine zoogdieren. Daarnaast wordt binnen het begrazingsgebied een paddenpoel aangelegd met verschillende waterdieptes, specifiek ontworpen om amfibieën een geschikt habitat te bieden.

Het bestaande bomenbestand wordt verrijkt met inheemse soorten bomen en struiken, wat de ecologische waarde van de boomgroepen vergroot en de biodiversiteit verder versterkt. Daarnaast wordt de infrastructuur verbeterd met de aanleg van nieuwe halfverharde paden, zodat bezoekers het gebied beter kunnen verkennen.

Huidige situatie

Ontwerp

ONTWERP

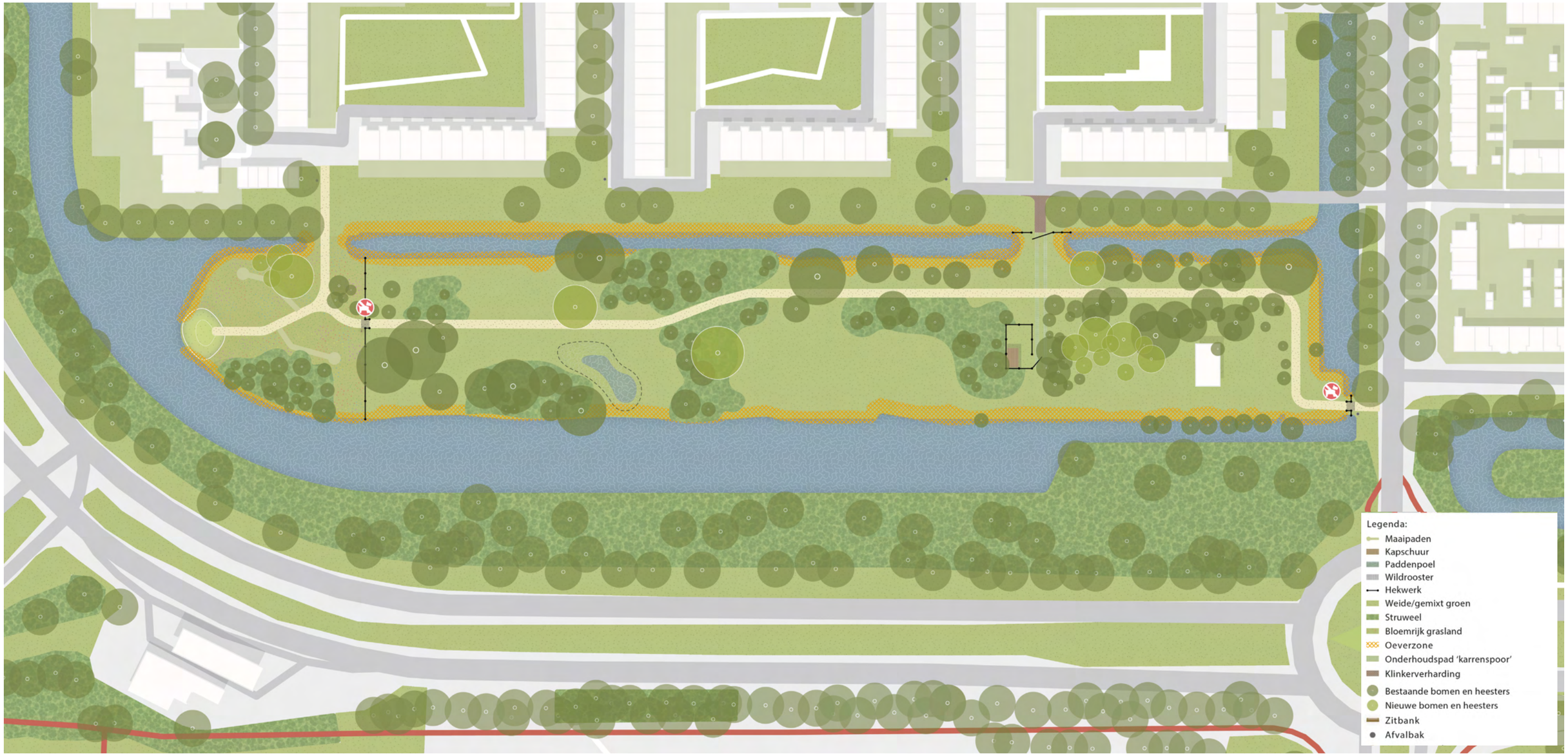
Legenda:
Maaipaden
Kapschuur
Paddenpoel
Wildrooster
Hekwerk
Weide/gemixt groen
Struweel
Bloemrijk grasland
Oeverzone
Onderhoudspad 'karrenspoor'
Klinkerverharding
Bestaande bomen en heesters
Nieuwe bomen en heesters
Zitbank
Afvalbak

VERBETEREN INRICHTING VOOR DE SCHAPEN

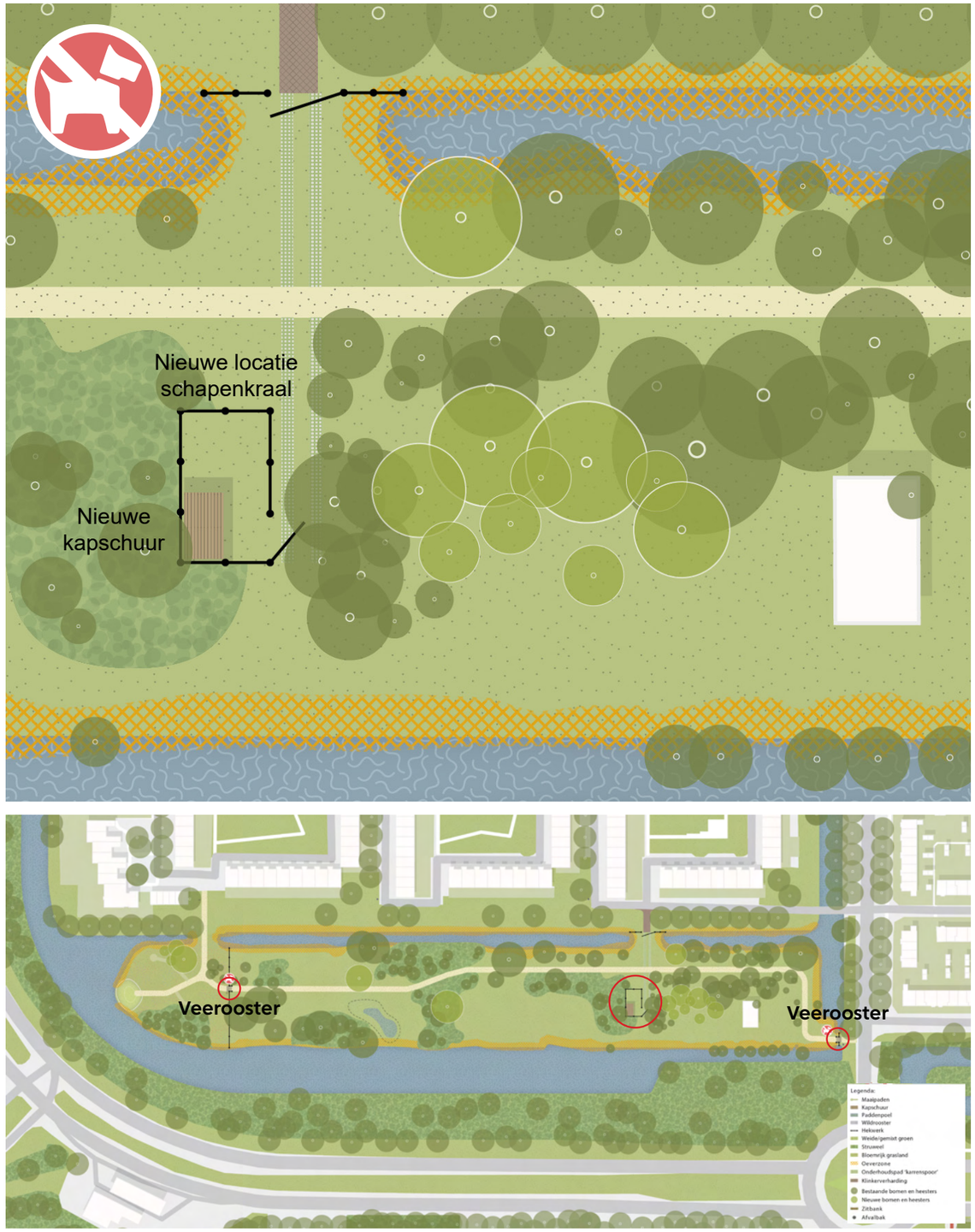

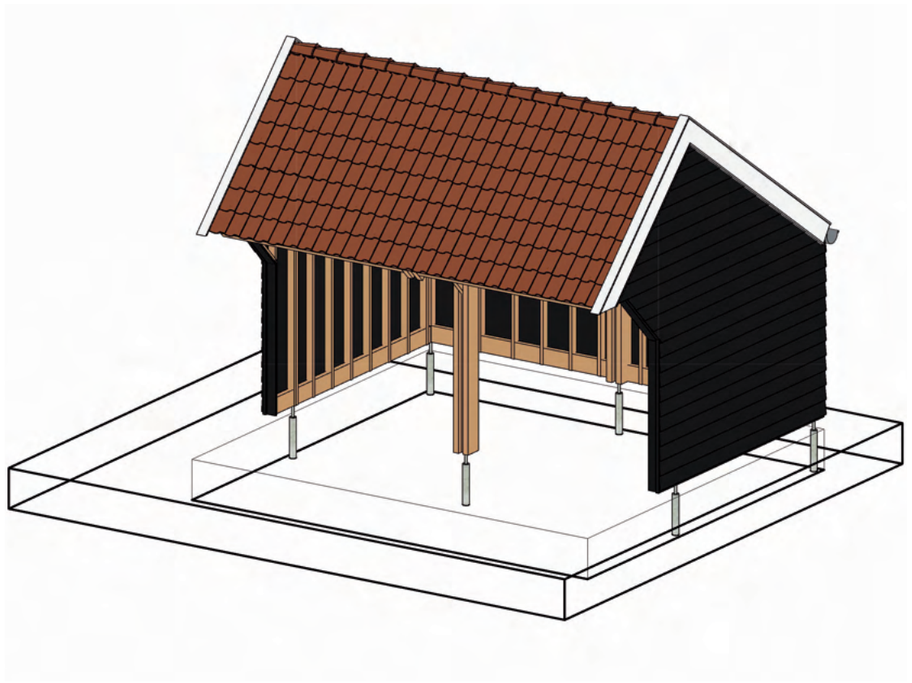

Nieuwe kapschuur

Veeroosters

ONTWERP: BIODIVERSITEIT EN ECOLOGISCHE WAARDE

De plannen voor de Westertocht sluiten aan bij het gemeentelijk beleid en visies, waaronder de doelstellingen van de ecologische kaart van Amsterdam Noord en de ecologische structuur van Amsterdam. Het ontwerp is volledig afgestemd met de stadsecoloog, de ecologische beheeradviseur en de bomenconsulent. Ecologie is het centrale thema in het ontwerp, waarbij dierenwelzijn, biodiversiteit en toegankelijkheid hand in hand gaan. Het gebruik van duurzame materialen voor de paden, zoals halfverharding en karresporen van grasbetontegels, draagt bij aan een ecologisch verantwoorde inrichting, die bovendien minder impact heeft op het bodemleven. Door de verminderde verharding van de paden en de duurzame herinrichting van het beheergebied, wordt niet alleen de ecologie versterkt, maar blijft het gebied ook toegankelijk en beleefbaar voor de buurt, geheel in lijn met het gemeentelijke beleid.

Het ecologische beheer van de Westertocht blijft het uitgangspunt voor de inrichting van het gebied. Door begrazing wordt het groen verschraald, wat een gevarieerde en waardevolle vegetatie oplevert die de stedelijke biodiversiteit bevordert. Het toevoegen van een paddenpoel biedt een waardevolle habitat voor amfibieën, die in de stad steeds meer moeite hebben om geschikte voortplantingsplaatsen te vinden.

De paddenpoel wordt afgesloten van open water, waardoor het een visvrije kraamkamer vormt.

Het versterken van de bestaande boomgroepen door het toevoegen van inheemse soorten bomen en struiken creëert een mantelvegetatie, die een rijke habitat biedt voor verschillende diersoorten. Het ontwerp van de nieuwe kapschuur biedt bovendien kansen voor vogels zoals zwaluwen en voor vleermuizen, door de toevoeging van nest- en vleermuiskasten. Tot slot wordt er ook nog een ooievaarspaal gerealiseerd, omdat er in de omgeving ooievaars zijn gesignaleerd die op zoek zijn naar een geschikte broedplek.

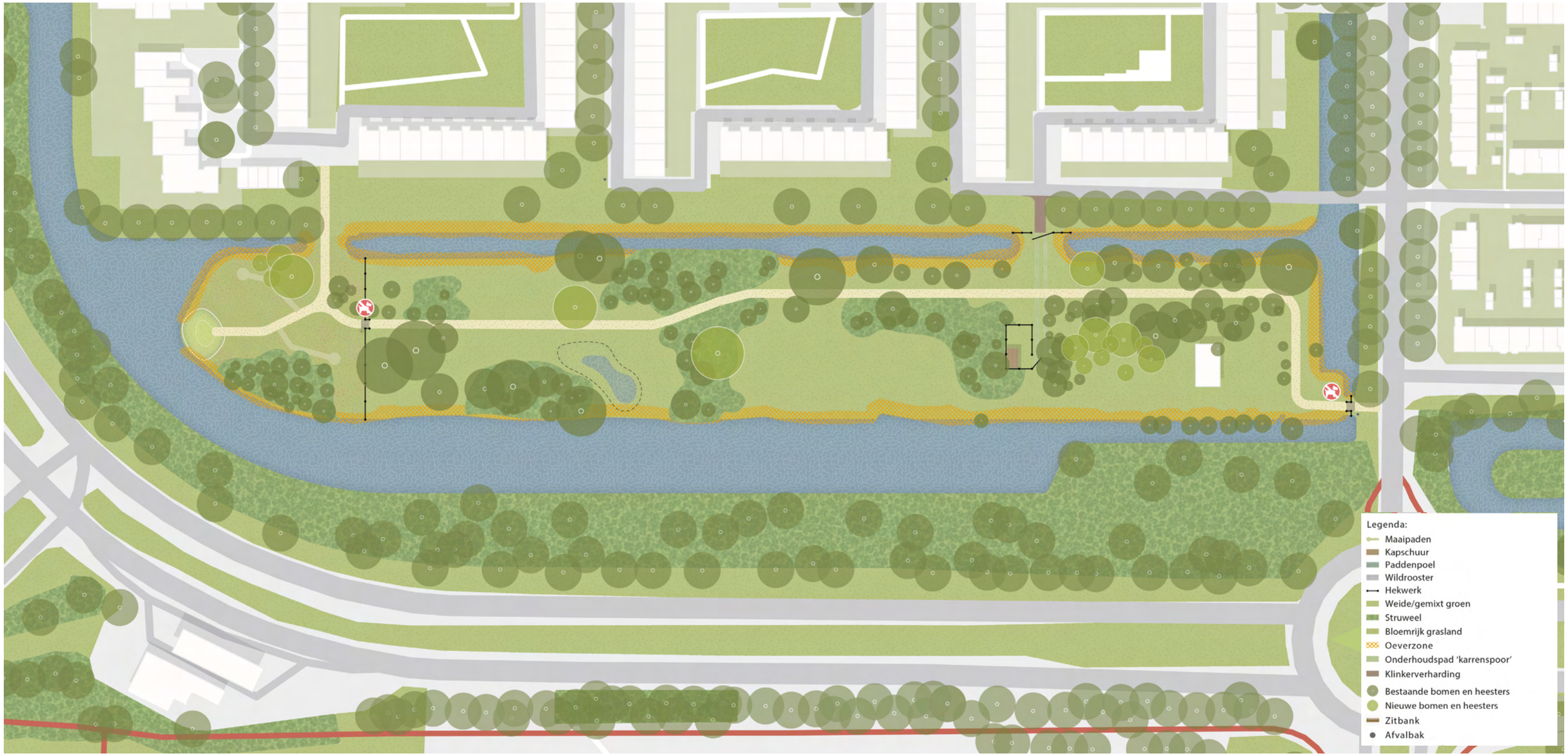

VERSTERKEN BIODIVERSITEIT TOEKOMSTBOOM EN PADDENPOEL

Zomereik - Quercus robur

Paddenpoel

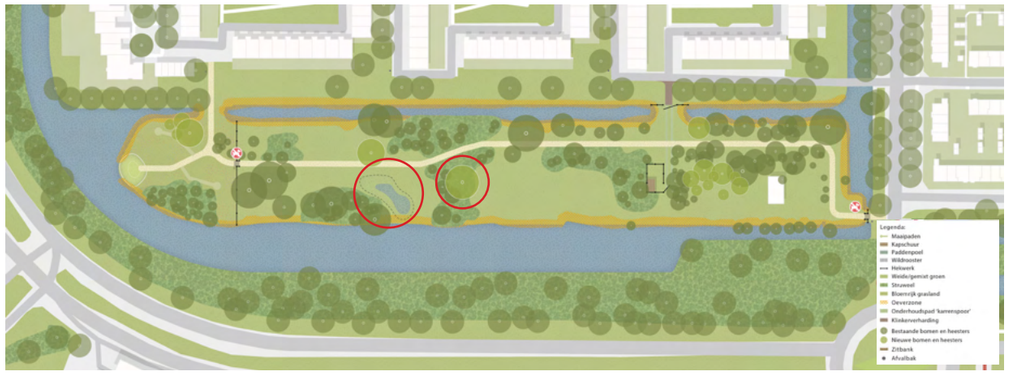

VERSTERKEN BIODIVERSITEIT KOP VAN HET EILAND

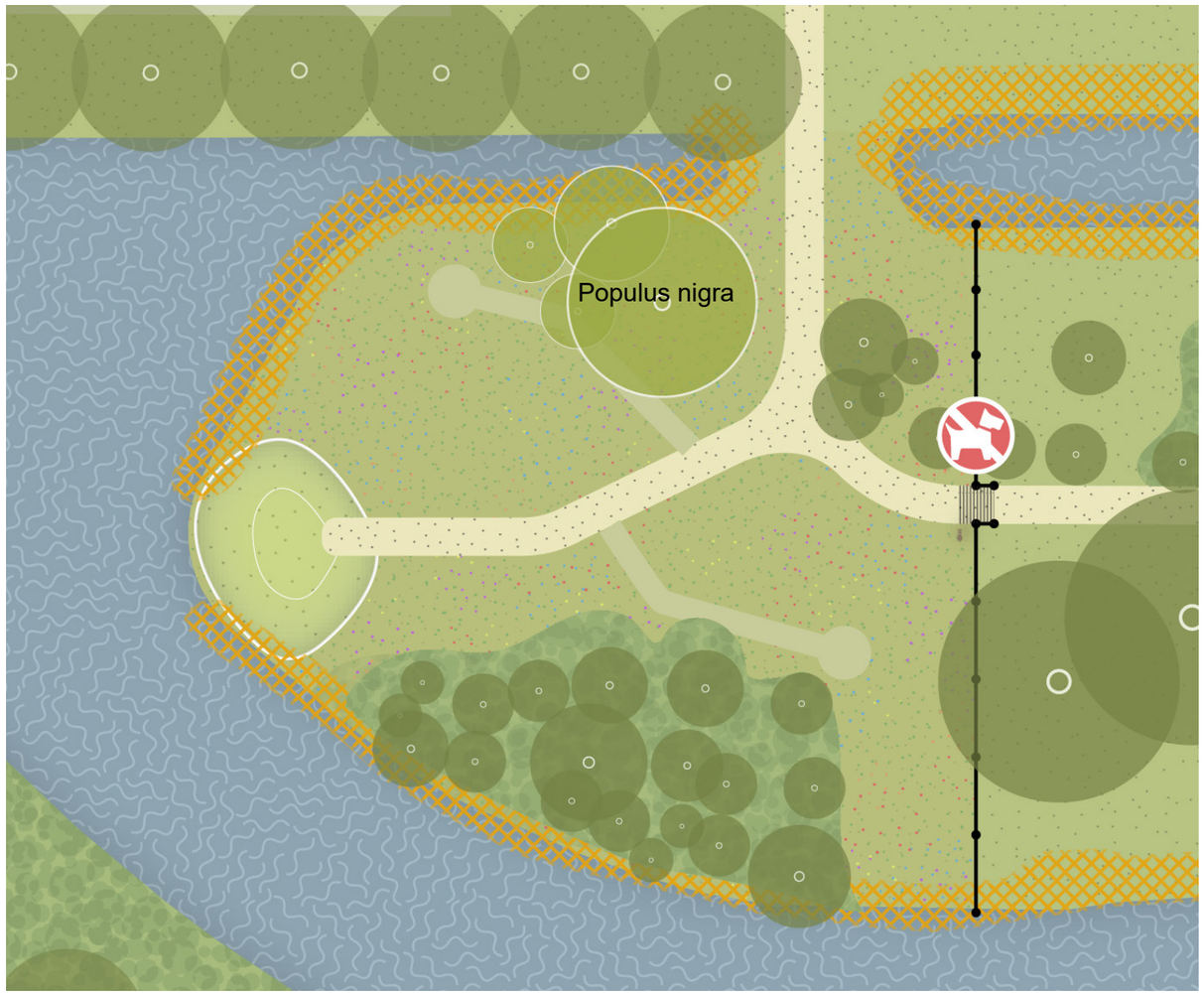

Selectie bessendragende heesters
Sporkehout - Frangula alnus
Wilde kardinaalsmuts - Euonymus europaeus
Sleedoorn - Prunus spinosa

Zwarte populier Populus nigra

VERSTERKEN BIODIVERSITEIT BOMEN GROEP

Selectie bomen
Zwarte els - Alnus glutinosa
Zomerlinde - Tilia platyphyllos
Zomereik - Quercus robur

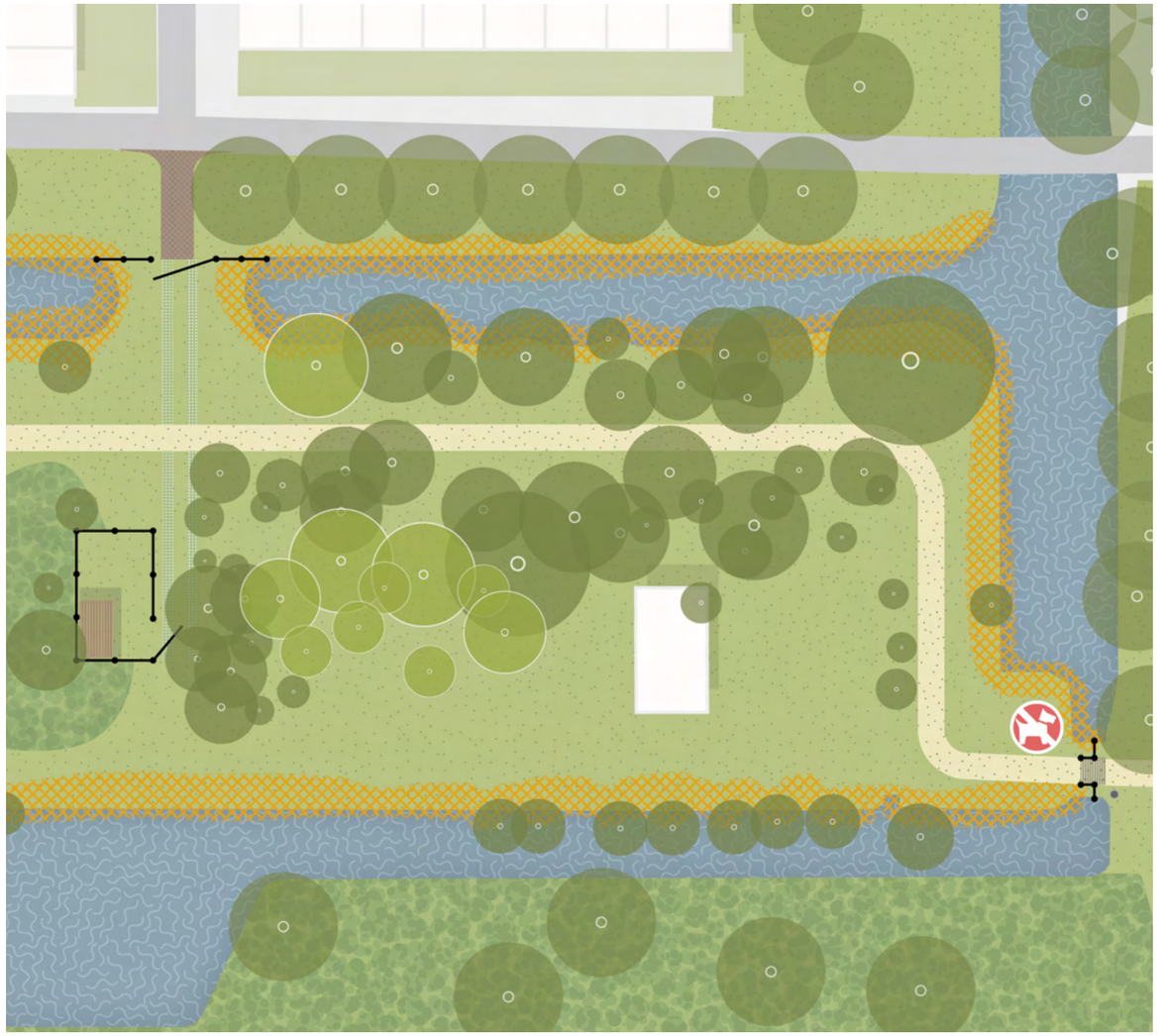

Bessendragende heesters
Sporkehout - Frangula alnus
Wilde kardinaalsmuts - Euonymus europaeus
Sleedoorn - Prunus spinosa
Eenstijlige meidoorn - Crataegus monogyna
Wilde liguster - Ligustrum vulgare

GENIETEN VAN NATUURWAARDEN

Informatieborden Westertocht

Tijdens de sessies met de werkgroep Westertocht is meerdere malen benadrukt dat er behoefte is aan informatieve en aantrekkelijke borden. Deze borden zullen uitleggen hoe bijzonder de Westertocht is en hoe bezoekers op een respectvolle manier kunnen recreëren, met oog voor de natuur.

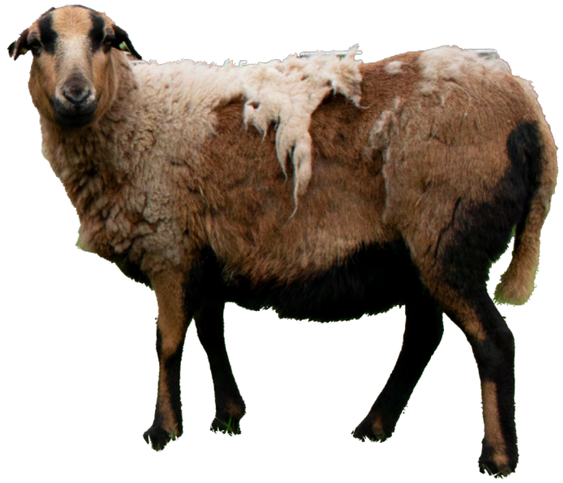

Schapen

Op het eiland lopen Barbados Black Belly schapen. Ze houden op een natuurlijke manier het gras kort. Ze eten ongeveer 60% van de planten in het gebied. Wat overblijft is voor de insecten. Wij maaien alleen als dat aanvullend nodig is.

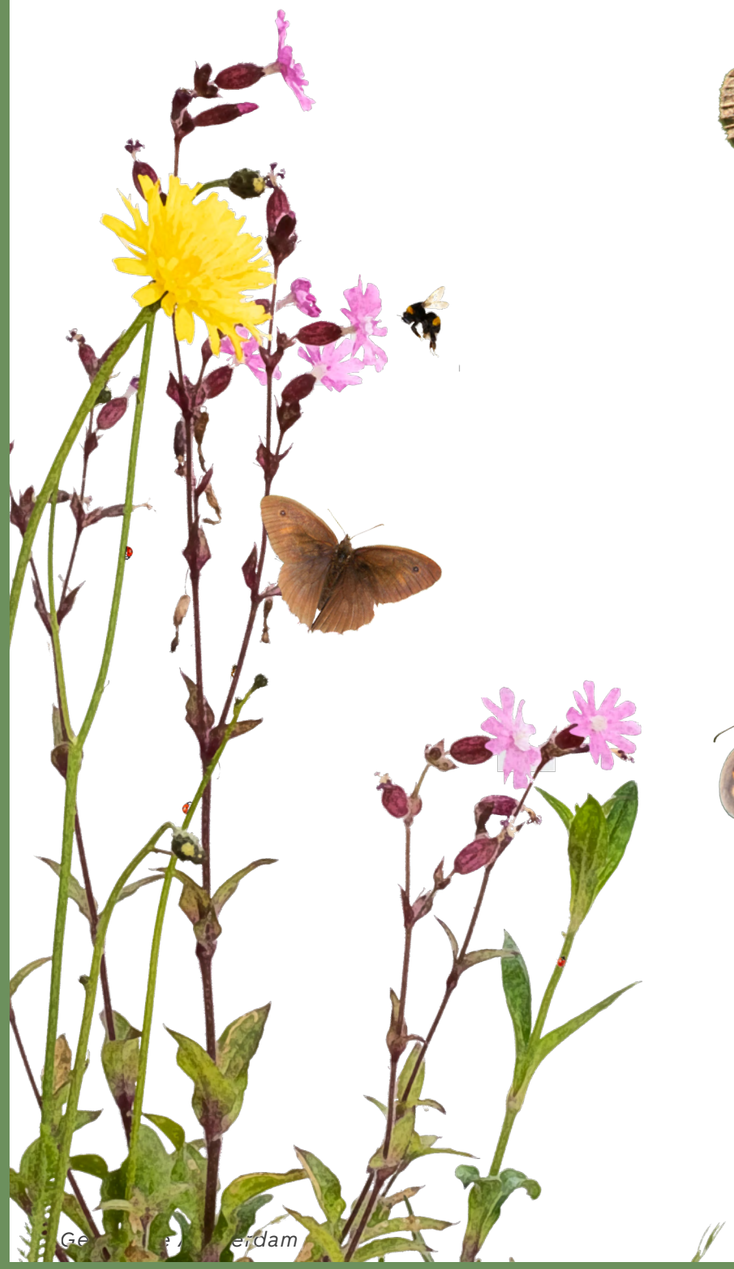

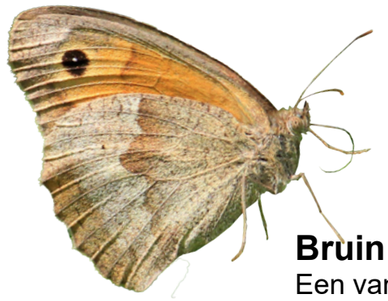

Bruin zandoogje

Een van de vlinders die je hier kunt vinden is het Bruin zandoogje. Ze hebben op hun vleugel een zwarte vlek die doet denken aan een oog. Ze eten van verschillende soorten planten. De rups is groenachtig met een blauwe kop. Hij heeft veel haartjes. Zij zijn actief van half augustus tot eind juni. De vlinder leeft bij ruige graslanden en ruigten en vliegt tussen eind juni en midden augustus.

Ooievaar

Er zijn ooievaars gespot rond de Westertocht, op zoek naar een nestlocatie. Door het plaatsen van een ooievaarspaal hopen we dat een paartje hier hun nest bouwt. De aanwezigheid van ooievaars wijst op een gezond ecosysteem, aangezien ze afhankelijk zijn van een gevarieerd voedselaanbod.

Gemeente Amsterdam

Westertocht Tuindorp Oostzaan

Herinrichting en ecologische versterking

03/12/2024